

után fájdalmasan ragasztjuk oda a mult időt : volt.

m—gy.

Winkler Ferenc dr. : Ungarn als Nahrungsmittelquelle Deutschlands. Ez a Münchenben megjelent gazdaságpolitikai tanulmány a Rajna-Majna-Duna-csatorna alap gondolatába helyezkedve igen érdekesen mutatja a magyar-német gazdasági kapcsolatok szükségességét és a németekre hálás voltát. Hazánk egyre jobban növekvő gazdasági elszigeteltségében rendkívül hasznosak az ilyen könyvek népszerűsítő útmutatói úgy odakint, mint itthon ; gondoljunk csak a magyar-német kereskedelmi szerződés őszi vajudásaira, melyek a nagy magyar közönség nagyfokú közönye mellett folytak és szakadtak félbe sikertelenül. E tárgyalásoknál fontos útbaigazító lehetett volna Winkler Ferenc dr. könyve, erős és meggyőző érveivel. Eszmენete mindvégig a német érdek szempontjából épül fel s lényegében a következőket adja :

1. Németország változtathatatlanul ipari állam elsősorban s ezért élelmiszerbehozatalra szorul ;

2. a tengerentúli államokból való élelmiszer behozatala nem gazdaságos, mivel így a német vásárlóerő olyan mezőgazdasági államokat támogat, melyek ipari szükségleteiket nem Németországban szerzik be ; ezenfelül a tengereken uralkodó hatalmaktól teszik a német népet függővé ;

3. Németország természetes élelmiszervásárló helyei a dunai államok és Oroszország. A háború előtt ezek látták el, a tengerentúli országok csak a háború következtében lehettek úrrá a német piacon. A területi és politikai felforgatások e régi európai mezőgazdasági államoknál nagy hanyatlást idéztek elő a termelésben ; ha Németország élelmiszereinek javarészét ismét

Európa délkeletéről szerzi be, a területek mezőgazdasága ismét fellendül s a növekvő szükségletek a német ipart viszik előbbre ;

4. A délkelet felé, mindkét irányban természetes kapcsolatokat Magyarországgal kell először megkezdeni : ez az állam képes leginkább élelmiszert kivinni, Németország és Ausztria egy gazdasági területbe való összekapcsolásával Magyarország a német piaccal közvetlen érintkezésbe kerül, Magyarország gazdasági tekintetben Németországra van utalva s politikai egyedülletében Németországban lelheti meg támaszát ;

5. ezeknek az elveknek megvalósulása teljesíti a modern német gazdaságpolitikai vezetés minden követelményét.

A könyvnek ez a váza. Esméihez természetesen bőséges okfejtést és döntő adatokat nyújt minden ponton a szerző ; a földkeresség valamennyi élelmiszertermelő államát sorra veszi Németországgal szemben való viszonyában, pontosan kimutatva a gazdasági kapcsolat előnyeit és hátrányait a németekre. Magyarország ad legtöbbet Németországnak.

Az így megvilágított gazdasági viszony előnyeit még fokozza a Duna-Majna-Rajna-csatorna olcsó és közvetlen víziútja.

Winkler Ferenc tökéletes ura az általa felvetett kérdésnek ; tartalmi kiválóságán túl szerkesztési erényeivel is elismerést vív ki munkája. Világos és érdekes állítások, jól csoportosított és kellőre szabott bizonyító anyag, elfogultságot árnyékaiban sem mutató tárgyilagosság, mindez figyelmetkeltő írói készségre mutat. A népszerű gazdaságpolitikai szakirodalom erősen várt rohamcsapatának egyik legsikeresebb embere lesz Winkler Ferenc, ha későbbi munkái is ezen a színvonalon maradnak.

—tán.